

BUTLLETI DE NOSTRA PARLA

Any I. - N.º 9.

MAHÓ. — PASSATGE D'EN SITGES, 1

Abril 1924.

SA VALOR ESPIRITUAL DE SA LLENGUA

Essent sa parla sa màxima essència i sa més alta i positiva valor del poble, ha d'esser un bé comú a tothom, un bé general, es qual constitueix s'element formal de sa pensa d'aquell. I no solzament un element de forma, puix que s'idea té amb sa llengua propia quelcom més que sa relació entre es fons i sa forma envolvent, quelcom més que sa conexió entre es continent i es contingut; hi ha entre aquests dos... una més íntima i humana familiaritat. Assò serà en tots els ordres de la vida, des de ses especulacions el-levades fins a ses converses més íntimes i de més ínfim i vulgar contingut.

Pot haver-hi gent que no senti se formosor, ni sa glòria eterna de sa llengua, ni sa valor social, però jo dic que aquets viuen en perpètua buidor. I assò es així perquè no concibesc que cap criatura no hi hagi, que senti sa naturalesa i s'impresioni amb ses coses pures, d'el-levada espiritualitat i pugui restar en fada i eixuta inmutabilitat, sense sentir en tota sa meravellosa esplendor sa parla propia. «La paraula es feu carn i habità en noltros», diu Sant Joan. Com és magnífic i plè de llum aclaridora assò! Sa llengua es a dins de noltros; batega amb es nostro pit i d'ell surt amb dolça i animada música, donant forma a ses nostres impresions. No sé com pot haver-hi tanta indiferència envers ella... i fins i tot despreci. Quim crim!

Jo crec que deü esser un pecat de força lletjor. Déu no pot consentir que sia objecte de blasfèmies una cosa tan plena de santedat. Com s'hi esmiraria tothom en so parlar si capiguéssin sa llum infinita que ella conté! No hi hauria malparlats, car efluïria dels nostros llavis pura, com una tendre floreta d'ametller guaita d'entre ses fues.

Seria un mon de bondat, un mon de poesia, sa paraula.

Qui és qui sab dir a sa enamorada que no hi veu, sino per ella, en altra parla que en sa propia?... Es tan dolç dir-ho!; es tant dolç sentir-ho! Allavors vibra en tota sa aturdidora tremolor es cos de s'enamorat; tot pren un encant indefinible; el pit amb plenitud d'ansies; d'els ulls ardentes mirades; l'entorn en suau quietut... sembla que sia morta la vida i n'obstant la vida bull; les flors que, en serena inmovilitat celebren llurs nocces; l'aucellet canta son amor en mitg de la boscuria i a dalt del terradet de la caseta blanca; els ulls dels dos enamorats volen dir moltes coses... i encara callan. Per fi brolla una flor: t'estimo!

Assò es sa llengua; podeu concebir que ho pogués dir d'una altra manera, si era sa seva?

Sa llengua no és solzament un element d'intercanvi entre els homos que la parlen; sa llengua és s'instrument amb es qual cristalitzam ses nostres pensades; i més encara quan el que les expressa es un cervell d'ampla i segura orientació, un poeta de sòlida i perpètua glòria, allavors adquireix el llenguatge més força i transcendència. Aquestes coses tothom les sent, si vol, tothom les capeix, però son olvidades, per no donar la valor que li pertoca a sa paraula poética.

MARÇAL PASCUCHI.

BALADA DE MALLORCA

A la vora-vora del mar on vigila
Montgó, els peus a l'aigua i als núvols el front,
omplia una verge son càntir d'argila
mirant-se en la font.

Son peu de petxina rellisca en la molça
i a troços el càntir s'enfonsa rodant;
del plor que ella feia, la mar, que era dolça
tornava amargant.

Puix l'aigua poada cristall n'era i perles,
com gaires no en copsen els lliris d'olor:
no és molt si sospira quan veu les esberles
del cantiret d'or!

La mar se'n dolia: les pren en sa falda,
i al maig, per plantar-hi, demana un roser;
València, a tes hortes verdor d'esmeralda
i a ton cel dosser.

Per breç la conquilla de Venus els dona,
gronxada pel zèfir de vespre i matí,
i els testos, que una alba de roses corona,
ja són un jardí.

Amb flors de l'Aràbia l'enrama i perfuma;
i d'Àfrica amb palmes, d'Europa amb aucells,
alegra ses ribes que es prenen d'escuma
més amples cinyells.

Tres eren els testos, tres foren les illes:
i, al vèureles ara volgudes pel sol,
les crida a sos braços la terra per filles
i el mar se les vol.

JACINTO VERDAGUER.

JOCS FLORALS DE MALLORCA

ORGANITZATS PER L'ASSOCIACIÓ PER LA CULTURA DE MALLORCA

CONVOCATORIA PELS DE L'ANY 1924

Als poetes i prosadors de Mallorca i de tots els territoris a on la nostra llengua és parlada o coneguda, salut!

Per complimentar l'honrós acord que la Junta Central de la «Associació per la Cultura de Mallorca» prengué, en compliment d'un dels fins especials de sa fundació, el dia 10 de Setembre prop passat, vos convidam a prendre part en els Jocs Florals d'enguany, els quals se regiran pel següent:

CARTELL

El tercer diumenge de Maig, qui s'escau al dia 18, se celebrarà la poètica festa a la ciutat de Sóller, en la qual seran adjudicats a les millors poesies que hi tirin, els PREMIS ORDINARIS o sien l'*Englantina*, la *Viola* i la *Flor Natural*, corresponent als tres mots que formen el lema: Pàtria, Fe i Amor.

L'*Englantina d'or* s'adjudicarà a la millor poesia d'esperit patriòtic o sobre fets històrics o tradicionals, usatges o costums de la nostra terra.

La *Viola d'or i d'argent*, a la millor poesia religiosa o moral.

La *Flor Natural*, premi anomenat d'honor i de cortesia, s'adjudicarà a la millor poesia sobre tema que es deixa al bon gust i franc arbitre dels autors.

Segons la bella costum establerta, el qui obtengui aquest premi deurà fer-ne present a la dama de sa elecció, la qual, proclamada *Reina de la Festa*, farà a mans dels que en sien guanyadors els altres premis.

PREMIS EXTRAORDINARIS

Una Copa artística a la millor composició en prosa, de caràcter literari.

250 pesetas a la millor obra escènica.

150 pesetas al millor conte per infants.

150 pesetas al millor treball, prosa o vers, que canti les belleses o un fet històric de Sóller.

Ademés s'otorgaran tots els Premis que sien menester per recompensar degudament les composicions del concurs que en sien mereixedores, com també els Accèsits i Mencions honorífiques que judiquin ben merescuts.

Totes les composicions han d'ésser rigurosament originals, inèdites i escrites en la nostra llengua.

Tots els treballs, amb lletra clara i llegidora, s'han de remetre el carrer del Bisbe Maura, 2 (Palma de Mallorca) i a nom del Secretari d'aquesta «Associació», abans del migdia del dia 5 de Maig d'enguany, juntament amb un plec clos que contengui el nom de l'autor i dugui damunt escrits el títol i lema de la composició.

Per la donació dels premis no serà vàlid altre nom que el que es trobi en el plec clos a que fa referència el paràgraf anterior, al obrir-lo a l'acte de la festa.

Els premis que no sien retirats abans del dia 31 de Desembre vinent, s'entendrà que son renunciats pels seus guanyadors.

La «Associació per la Cultura de Mallorca» se reserva per un any l'exclusiva propietat de les obres premiades, entenent-se que la publicació total o parcial de qualsevulla d'elles abans de la celebració de la festa, implica la renúncia al premi i als honors consegüents.

En el plaç més breu possible se nomenerà i publicarà Jurat calificador.

Que el Senyor vos doni inspiració per cantar la *Pàtria*, la *Fe* i l'*Amor*, i al Jurat discreció en judicar i acert en premiar els més dignes.

Fou dictat el present Cartell a la Ciutat de Mallorca, a 1.er de Març de 1924.

Elvir Sans i Rosselló, PRESIDENT.

Antoni Quintana i Grau, SECRETARI.

ELS JOCS FLORALS DE BARCELONA

Els Jocs Florals de Barcelona s'han celebrat enguany a Tolosa de Llenguadoc. La causa d'aquesta novetat, ha estat la cordial invitació adreçada al Consistori barceloní per l'Acadèmia de Tolosa, amb motiu de la celebració del sisè centenari de la seva fundació. El Cos d'Adjunts dels Jocs Florals de Barcelona, aplegat ràpidament, va acceptar fer unanimitat una tan gentil oferta. Els elements polítics que avui per voluntat i sufragi del Directori, dirigeixen la Mancomunitat de Catalunya, van veure en aquest fet tan simple i tan cortès per ambdues parts, no sabem quin complot misteriós, i van fulminar tot seguit llur anatema. El projecte, però, fou tirat endavant, malgrat que la subvenció que la Mancomunitat havia concedit sempre als Jocs Florals fou retirada; i amb una noble solemnitat, en mitg del germanívol entusiasme dels tolosens i de les gents vingudes de totes les contrades de llengua occitana, els Jocs Florals de Barcelona s'han celebrat enguany a Tolosa de Llenguadoc.

Hi hagué dues presidències: l'una catalana, presidida pel Sr. Puig i Alfonso, en representació i per absència del Pare Marcet, abat de Monserrat; l'altra llenguadocina, presidida pel marquès de Suffren, secretari perpetu dels Jocs Florals de Tolosa. El discurs presidencial fou llegit pel vicari general del Bisbat de Perpinyà, Mossèn Patau, per delegació del P. Marcet qui es trobava a Roma. Fou una bella apologia del triple lema dels Jocs Florals: Amor, Fides, Pàtria. Es va llegir a continuació una salutació dels mestres en Gai

Saber Angel Guimerà, Francesc Mateu i Franquesa Gomis: un formidable esclat d'entusiasme l'acollí.

Un altre moment de profunda emoció fou aquell en què, mentre entrava a la gran Sala dels Il·lustres del Capitoli de Tolosa, on se celebraven els Jocs, la reina de la Festa, la gentilíssima Maria Guasch, del braç del poeta Joan M. Guasch, guanyador de la Flor Natural, els dos cents coristes de la Coral Deodat de Severac, i amb ells molts assistents a l'acte, omplien el recinte de les enèrgiques estrofes de l'Himne a la Senyera del mestre Millet. «L'emoció i el deliri es comparteixen els cors i alguns assistents ploren»—escriu un poeta rossellonés que va gaudir d'aquell espectacle.

Mossèn Antoni Navarro, mestre en Gai Saber, va guanyar la Viola i l'Englantina, amb les seves poesies *Oracions* i *Englantina de set fulles*, d'on extreiem aquestes dues quartetes per cloure aquets comentaris a la celebració del Jocs Florals:

Si ens prenien la bandera
encenem en nostre pit
el foc sant d'una foguera
que flamegi dia i nit.

Si la llengua ens engrillonem
fem que parlin nostres mans,
i sentirem que ens responen
les mans del nostres germans.

Dels Joch Florals

Quan surti a es carrer aquet nostre *Butlletí* ja s'haurán celebrat els Jochs Florals de Mallorca; pero lo mateix hem publicat es cartell de convocatoria, perque volem que hi figuri dintre de sa nostra col·lecció i que servesqui de mirall i exemple als menorquins, que també, un dia o s'altre, n'haurem d'organitzar aqui de semblantes festes.

Si noltros no ho començam, de fora mos ho durán; perque son coses des temps i no podrèm viure massa estona despartats dels nostros germans de Mallorca, Valencia i Catalunya, que cada vegada amb més coneixement i valentia demostren s'amor viva que senten per ses coses seves, que també son nostres, encara que molts facin com aquell qui no ho vol acabar d'entendre.

Rundayes de Mallorca

Ha sortit es tom VIII d'aquesta interesantíssima col·lecció que ve publicant Mn. Antoni M.ª Alcover, amb es sobrenom de *Jordi des Recó*; y dibuixos d'En Francesch de Borja Moll.

Ses *Rundayes* contingudes dins aquet tom VIII s'anomenen: «Sa llampria meravellosa», «En Pere Catorze», «La Mare Baleneta», «Es Mèl-loro Rosso».

En agrair a son benemèrit autor es que mos hagi enviat un exemplar, li hem de donar s'enhonorabona, per un encèrt tan gran com aquesta publicació representa.

Tots, petits i grossos, podem treure de ses rundayes aixi presentades, no sols entreteniment honest, sino bons exemples i ensenyances morals.

Val aquet tom dues pessetes; i s'ha de demanar a sa casa de s'autor, carrer de San Bernat, 5-pral.-2.ª. Palma de Mallorca.

El Nunci

Es el nom de un setmanari de informació comercial que sortirà molt prést Durá notícies de preus, de transports, nolits, sortides de barcos, productes de cada ciutat, vila i comarca; i tot allò que pugui convenir a mercants, industrials i pagesos.

Mirarem de que fulla tan útil sigui coneguda a sa nostra illa.